ପାଠ-୧୮ ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିବା

ଜନ୍ମଦିନରେ ଲୁନା ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଭୋଜି ଖାଇବାକୁ ଡାକିଛି । ଭୋଜିରେ କ୍ଷୀରି ନିହାତି ହେବା ଦରକାର । ମା' ଲୁନାକୁ ଟଙ୍କା ଓ ଚିଠା ଦେଇ କହିଲେ- 'କ୍ଷୀରି ପାଇଁ ଜିନିଷ ନେଇ ଆସିବୁ ।' ଲୁନା ବଜାରକୁ ଗଲା । ମା'ଙ୍କ ଚିଠା ଅନୁସାରେ ଅରୁଆ ଚାଉଳ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍, କ୍ଷୀର ୨ ଲିଟର, ଚିନି ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍, କିସ୍‌ମିସ୍ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍, କାଜୁ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓ ଗୁଜୁରାତି ୧୦ ଗ୍ରାମ୍ କିଣି ଦୋକାନୀକୁ ହିସାବ କରି ପଇସା ଦେଲା । ଲୁନା ଜିନିଷ ଆଣି ବାଟରେ ଭାବିଲା, ବୋଧ ହୁଏ ଯେଉଁ ଜିନିଷ ବେଶି ଦରକାର ତାହା କିଲୋଗ୍ରାମ୍‌ରେ ଓଜନ ହେଉଛି ଓ ଯାହା କମ୍ ଦରକାର ତାହା ଗ୍ରାମ୍‌ରେ ଓଜନ ହେଉଛି ।

ତୁମ ଘର ପାଇଁ ସଉଦା ଅଣାହେବା ବେଳେ କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ସବୁ ଏକ କିଲୋଗ୍ରାମରୁ ଅଧିକ ଓଜନର ଜିନିଷ ଆସିଥାଏ ଓ କେଉଁ ଜିନିଷ ସବୁ ଏକ କିଲୋଗ୍ରାମରୁ କମ୍ ଓଜନର ଆସିଥାଏ ବୁଝି ଲେଖ ।

ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ଲୁନାର ବାପା ବାଟରୁ କିଛି ସଉଦା ଆଣିଥିଲେ, ଯଥା - ୨ କିଲୋଗ୍ରାମ ଆଳୁ, ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ବାଇଗଣ, ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ବିଲାତି ବାଇଗଣ, ଅଦା ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓ ରସୁଣ ୫୦ ଗ୍ରାମ୍ । ତାଲିକାଟା ଲୁନା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଇ ବାପା ଲୁନାକୁ ପଚାରିଲେ, 'ମୁଁ କେତେ ଓଜନର ଜିନିଷ ଆଣିଛି କହିଲୁ ?'

ଲୁନା ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ ତିଆରି କଲା-

ଜିନିଷର ନାମ	କିଲୋଗ୍ରାମ୍	ଗ୍ରାମ୍
ଆଳୁ	୨	
ବାଇଗଣ	୧	
ବିଲାତିବାଇଗଣ		୫୦୦
ଅଦା		୧୦୦
ରସୁଣ		୫୦
ମୋଟ	୩	୬୫୦

୧କି.ଗ୍ରା. ର ଅର୍ଥ ୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ,ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ୧ କି.ଗ୍ରା. ୦୦୦ ଗ୍ରା. ଭାବେ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।

ଲୁନା ହିସାବ କରି କହିଲା- ବାପା , ଆପଣ ୩ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ୬୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ଜିନିଷ ଆଣିଛନ୍ତି ।

ମାଛବିକାଳି ଦୁଆରେ ଆସି ଡାକିଲା । ଲୁନାର ମା' ତାକୁ କହିଲେ- କିଲେ ମାଛ ଦିଅ । ମାଛ ବିକାଳି ନିକିତିରେ ଗୋଟିଏ ପାଖ ପଲାରେ ୧ କି.ଗ୍ରା. ଓଜନର ବଟକରା ପକାଇଲା ଓ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମାଛ ନେଇ ନିକିତିର ଅନ୍ୟ ପଲାରେ ପକାଇ ଓଜନ କଲା । ଠିକ୍ ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ମାଛ ଲୁନାର ମା'ଙ୍କୁ ଦେଲା ।

ଲୁନା ମନେ ପକାଇଲା -

୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ = ୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ୍

☞ ଆସ, ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରି ଦିଆଯାଇଥିବା ଓଜନକୁ କେବଳ ଗ୍ରାମ୍‌ରେ ଲେଖିବା ।

୧ କି.ଗ୍ରା. = ୧୦୦୦ ଗ୍ରା. ୨ କି.ଗ୍ରା = ୨୦୦୦ ଗ୍ରା.

୩ କି.ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. ୪ କି.ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା.

୫ କି.ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. ୭ କି.ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା.

୮ କି.ଗ୍ରା. ୩୦୦ ଗ୍ରା. = ୮୦୦୦ ଗ୍ରା. + ୩୦୦ ଗ୍ରା. = ୮୩୦୦ ଗ୍ରା.

୨ କି.ଗ୍ରା. ୨୫୦ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା.

୪ କି.ଗ୍ରା. ୧୦୦ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା.

୩ କି.ଗ୍ରା. ୪୫୦ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା.

ଆସ, ଗ୍ରାମରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିମାଣକୁ କି.ଗ୍ରା. ଓ ଗ୍ରାମରେ କିପରି ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ ଜାଣିବା । ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

୫୬୩୫ ଗ୍ରା. = ୫୦୦୦ ଗ୍ରା. + ୬୩୫ ଗ୍ରା.

= ୫ କି.ଗ୍ରା + ୬୩୫ ଗ୍ରା.

= ୫ କି.ଗ୍ରା. ୬୩୫ ଗ୍ରା. ।

☞ ସେହିପରି ନିଜେ କର ।

୮୯୨୧ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା.

= ______ କି.ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା.

= ______ କି.ଗ୍ରା. ______ ଗ୍ରା.

୩୬୪୭ ଗ୍ରା. = ______ ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା.

= ______ କି.ଗ୍ରା. + ______ ଗ୍ରା.

= ______ କି.ଗ୍ରା. ______ ଗ୍ରା.

● ଆସ, ଉଦାହରଣ ଦେଖି ସମାଧାନ କରିବା ।

ଉଦାହରଣ - ୧ : ଯୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

(କ) ୬ କି.ଗ୍ରା. ୩୦୦ ଗ୍ରା.
\+ ୨ କି.ଗ୍ରା. ୨୮୫ ଗ୍ରା.
୮ କି.ଗ୍ରା. ୫୮୫ ଗ୍ରା.

(ଖ) ୫ କି.ଗ୍ରା. ୭୪୫ ଗ୍ରା.
\+ ୪ କି.ଗ୍ରା. ୫୨୦ ଗ୍ରା.
୯ କି.ଗ୍ରା. ୧୨୬୫ ଗ୍ରା.
= ୯ କି.ଗ୍ରା. + ୧୦୦୦ ଗ୍ରା. + ୨୬୫ ଗ୍ରା.
= ୯ କି.ଗ୍ରା. + ୧ କି.ଗ୍ରା. + ୨୬୫ ଗ୍ରା.
= ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ୨୬୫ ଗ୍ରା.

ଉଦାହରଣ - ୨ : ବିୟୋଗଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

୮ କି.ଗ୍ରା. ୨୫୦ ଗ୍ରା. = ୮୨୫୦ ଗ୍ରା.
\- ୩ କି.ଗ୍ରା. ୫୪୦ ଗ୍ରା. = ୩୫୪୦ ଗ୍ରା.
୪୭୧୦ ଗ୍ରା. = ୪ କି.ଗ୍ରା. ୭୧୦ ଗ୍ରା.

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. କେତେକ ଜିନିଷର ଓଜନକୁ କି.ଗ୍ରା. ଓ ଗ୍ରା.ରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ଗ୍ରାମ ଏକକରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

ଯେପରି ୫ କି.ଗ୍ରା. ୭୦୦ ଗ୍ରା. = ୫୭୦୦ ଗ୍ରାମ୍
୪ କି.ଗ୍ରା. ୬୬୩ ଗ୍ରା. = ______
୨ କି.ଗ୍ରା. ୨୦ ଗ୍ରା. = ______
୭ କି.ଗ୍ରା. ୫ ଗ୍ରା. = ______
୮ କି.ଗ୍ରା ୩୭୦ ଗ୍ରା. = ______
୨ କି.ଗ୍ରା. ୧୫ ଗ୍ରା. = ______

୨. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଲେଖ ।

ଯେପରି ୮୦୨୩ ଗ୍ରାମ୍ = ୮୦୦୦ ଗ୍ରାମ୍ + ୨୩ ଗ୍ରାମ୍ = ୮ କି.ଗ୍ରା. ୨୩ ଗ୍ରାମ୍

୩୫୫୦ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ ଗ୍ରାମ୍ + ☐ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରାମ୍

୪୩୦୫ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ ଗ୍ରାମ୍ + ☐ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରାମ୍

୧୦୦୮ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ ଗ୍ରାମ୍ + ☐ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରାମ୍

୫୯୮୦ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ ଗ୍ରାମ୍ + ☐ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରାମ୍

୨୫୫୫ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ ଗ୍ରାମ୍ + ☐ ଗ୍ରାମ୍ = ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରାମ୍

୩. 'କ' ସ୍ତମ୍ଭ ଓ 'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭରେ ଥିବା ସମାନ ଓଜନ ପରିମାଣକୁ ତୀର ଚିହ୍ନ ଦେଇ ଦେଖାଅ ।

'କ' ସ୍ତମ୍ଭ	'ଖ' ସ୍ତମ୍ଭ
୨ କି.ଗ୍ରା. ୨୦ ଗ୍ରା.	୯୩୬୦ ଗ୍ରା.
୮ କି.ଗ୍ରା. ୩୦୦ ଗ୍ରା.	୬୦୨୫ ଗ୍ରା.
୭ କି.ଗ୍ରା. ୫୦ ଗ୍ରା.	୨୦୨୦ ଗ୍ରା.
୯ କି.ଗ୍ରା. ୩୬୦ ଗ୍ରା.	୮୩୦୦ ଗ୍ରା.
୬ କି.ଗ୍ରା. ୨୫ ଗ୍ରା.	୪୨୨୦ ଗ୍ରା.
୪ କି.ଗ୍ରା. ୨୨୦ ଗ୍ରା.	୭୦୫୦ ଗ୍ରା.

୪. ଖାଲି କୋଠରିରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ୪ କି.ଗ୍ରା. ୫୦୦ ଗ୍ରା.
\+ ୩ କି.ଗ୍ରା. ୫୦୦ ଗ୍ରା.
= ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରା.= ☐ କି.ଗ୍ରା.

(ଖ) ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ୯୫୦ ଗ୍ରା.
\+ ୭ କି.ଗ୍ରା. ୭୫ ଗ୍ରା.
= ☐ କି.ଗ୍ରା. ☐ ଗ୍ରା.
= ☐ କି.ଗ୍ରା. + ☐ ଗ୍ରା. + ☐ ଗ୍ରାମ୍
= ☐ କି.ଗ୍ରା. + ☐ ଗ୍ରା.

୫. ଗୋଟିଏ ଛାତ୍ରାବାସ ପାଇଁ ଦିନେ ୨୫ କି.ଗ୍ରା. ଚାଉଳ, ୧୦ କି.ଗ୍ରା.. ଡାଲି, ୧୮ କି.ଗ୍ରା. ଓଜନର ପରିବା କିଣାଗଲା । ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଜିନିଷକୁ ଭାରୁଆ ଆଣିଲା । ତେବେ ଭାରୁଆଟି ମୋଟ କେତେ ଓଜନର ଜିନିଷ ଆଣିଲା ?

ଚାଉଳ ର ଓଜନ = ____ କି.ଗ୍ରା.

ଡାଲି ର ଓଜନ = ____ କି.ଗ୍ରା.

ପରିବାର ଓଜନ = ____ କି.ଗ୍ରା.

ମୋଟ ଓଜନ = ____ କି.ଗ୍ରା.

୬. ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଲେଖାଥିବା ପାଖ କୋଠରିରେ (✓) ଚିହ୍ନ ଓ ଭୁଲ ଉତ୍ତର ଲେଖାଥିବା ପାଖ କୋଠରିରେ (✗) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ୫ କି.ଗ୍ରା. ୫ ଗ୍ରା. + ୮ କି.ଗ୍ରା ୩୨୦ ଗ୍ରା. = ୧୩ କି.ଗ୍ରା. ୮୨୦ ଗ୍ରା. ☐

(ଖ) ୨ କି.ଗ୍ରା. ୨୦ ଗ୍ରା. + ୩ କି.ଗ୍ରା ୬୨୫ ଗ୍ରା. = ୫ କି.ଗ୍ରା. ୬୪୫ ଗ୍ରା. ☐

(ଗ) ୬ କି.ଗ୍ରା. ୩୦୦ ଗ୍ରା. + ୪ କି.ଗ୍ରା. ୨୫୦ ଗ୍ରା. = ୧୧ କି.ଗ୍ରା. ୫୫୦ ଗ୍ରା. ☐

୭. ରାମବାବୁ ପାରାଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ୨୫୦ ଗ୍ରା. ଓଜନର ସୋରିଷ, ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ମୁଗ ଏବଂ ୨ କି.ଗ୍ରା. ଓଜନର ଚାଉଳ କିଣିଲେ । ସେ ମୋଟରେ କେତେ ଓଜନର ଶସ୍ୟ କିଣିଲେ ?

୮. ଗୋଟିଏ ଅଟା ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ୫ କି.ଗ୍ରା. ଅଟା ଅଛି । ତୁମ ମା' ତୁମ ଘର ପାଇଁ ୧ କି.ଗ୍ରା. ୨୫୦ ଗ୍ରା. ଅଟା ନେଇ ରୁଟି ତିଆରି କଲେ । ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ ଆଉ କେତେ ଅଟା ରହିଲା ?

୯. ମାମୁନୀ ତେଜରାତି ଦୋକାନରୁ ୧୩ କି.ଗ୍ରା. ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଅଟା, ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ଚାଉଳ ଓ ୪ କି.ଗ୍ରା. ୪୫୦ ଗ୍ରାମ୍ ଡାଲି କିଣିଲା । ତେବେ ମାମୁନୀ କିଣିଥିବା ଜିନିଷର ମୋଟ ଓଜନ କେତେ ?

୧୦. ରାମର ଓଜନ ହରିର ଓଜନ ଠାରୁ ୫ କି.ଗ୍ରା ୩୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଅଧିକ । ହରିର ଓଜନ ୪୨ କି.ଗ୍ରା ୮୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ହେଲେ, ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମୋଟ ଓଜନ କେତେ ?

୧୧. ସୀତାର ଓଜନ ଗୋପାଳର ଓଜନ ଠାରୁ ୨ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମ୍ କମ୍ । ଗୋପାଳର ଓଜନ ୩୯ କି.ଗ୍ରା ୪୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ହେଲେ, ଉଭୟଙ୍କର ମୋଟ ଓଜନ କେତେ ?

ଧାରକତ୍ୱ ମାପ

ସୀତା ୨୫୦ ମିଲି ଲିଟରର ଗୋଟିଏ ଖାଲି ନଡ଼ିଆ ତେଲ ବୋତଲ ନେଇ କିପରି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମାପ ବୋତଲ ତିଆରି କରିଥିବ ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କର । ଏହି ମାପ ବୋତଲକୁ ନେଇ କେତେ ପରିମାଣର ତରଳ ପଦାର୍ଥ ମାପି ପାରିବ ଲେଖ ଓ ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ କହ ଓ ଲେଖ ।

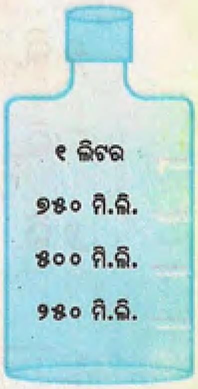

____

ତୁମେ ଗୋଟିଏ ମାପ ବୋତଲ ତିଆରି କର, ଯେଉଁଥିରେ ୨୦୦ ମି.ଲି., ୪୦୦ ମି.ଲି., ୫୦୦ ମି.ଲି., ୮୦୦ ମି.ଲି. ଓ ୧ ଲିଟର ତେଲ ମାପି ପାରିବ ।

ତୁମେ ଘରେ ପାଣି ରହୁଥିବା ୫ ଟି ପାତ୍ର ନିଅ । ପ୍ରତି ପାତ୍ରରେ କେତେ ପାଣି ଧରୁଛି ପ୍ରଥମେ ଅନୁମାନ କରି ଓ ପରେ ତୁମେ ତିଆରି କରିଥିବା ମାପ ବୋତଲରେ ମାପି ତଳ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ପାତ୍ରର ନାମ	ଆନୁମାନିକ ମାପ	ପ୍ରକୃତ ମାପ
ବାଲ୍ଟି		

ଆମେ ଜାଣିଲେ ଯେ ତରଳ ପଦାର୍ଥ ମାପର ଏକକ ହେଉଛି ଲିଟର ଓ ମିଲିଲିଟର ।

୧ ଲିଟର = ୧୦୦୦ ମିଲିଲିଟର

୨ ଲିଟର = ୨୦୦୦ ମିଲିଲିଟର

୩ ଲିଟର = ୩୦୦୦ ମିଲିଲିଟର

- ଲିଟରକୁ ମିଲିଲିଟରରେ ପ୍ରକାଶ କଲାବେଳେ କ'ଣ କରାଯାଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

୫ ଲିଟର = ୫ × ୧୦୦୦ ମି.ଲି. = ୫୦୦୦ ମି.ଲି.

☞ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର । ଯେପରି,

୪ ଲି. ୬୫୦ ମି.ଲି. = ୪ × ୧୦୦୦ ମି.ଲି. + ୬୫୦ ମି.ଲି. = ୪୬୫୦ ମି.ଲି.

୭ ଲି. ୩୨୦ ମି.ଲି. = ______ × ୧୦୦୦ ମି.ଲି. + ୩୨୦ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି.

୮ ଲି. ୨୫ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି. + ______ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି.

୬ ଲି. ୧୧୫ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି. + ______ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି.

______ = ୩ × ୧୦୦୦ ମି.ଲି. + ୪୨୫ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି.

- ମିଲିଲିଟରରେ ଥିବା ମାପକୁ ଲିଟର ଓ ମିଲିଲିଟରରେ ଲେଖ ।

୩୦୦୦ ମି.ଲି. = ୩ ଲି.

୧୨୫୦ ମି.ଲି. = ୧୦୦୦ ମି.ଲି. + ୨୫୦ ମି.ଲି. = ୧ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.

୨୪୫୦ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି. + ୪୫୦ ମି.ଲି. = ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

୪୬୭୫ ମି.ଲି. = ______ ମି.ଲି. + ______ ମି.ଲି. = ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

______ = ୫୦୦୦ ମି.ଲି. + ୩୨୫ ମି.ଲି. = ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

ଉଦାହରଣ - ୧

ଦିନେ ରାମ ବେହେରା ଟିକିଲିକୁ ୧ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି., ଲିପିକୁ ୨ ଲି. ୩୫୦ ମି.ଲି. ଓ ନିଲୁକୁ ୩ଲି. ୧୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ଦେଲେ । ସେଦିନ ସେ ମୋଟରେ କେତେ କ୍ଷୀର ଦେଲେ ?

ସମାଧାନ :

	ଲିଟର	ମିଲିଲିଟର
ଟିକିଲିକୁ ଦେଲେ	୧	୨୫୦
ଲିପି କୁ ଦେଲେ	୨	୩୫୦
ନିଲୁ କୁ ଦେଲେ	+ ୩	୧୦୦
ମୋଟ କ୍ଷୀରର ପରିମାଣ	୬	୭୦୦

∴ ରାମ ବେହେରା ସେଦିନ ମୋଟରେ ୬ ଲି. ୭୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ଦେଲେ ।

ଉଦାହରଣ - ୨

ଜଣେ କ୍ଷୀର ବେପାରୀଠାରୁ ଯଦୁ, ମଧୁ ଓ ରାଧୁ କ୍ଷୀର କିଣିବାକୁ ଗଲେ । ମଧୁ ୧ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି., ଯଦୁ ୧ ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି. ଓ ରାଧୁ ୨ ଲି. ୬୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର କିଣିଲେ । ତେବେ ତିନି ଜଣ ମିଶି କେତେ କ୍ଷୀର କିଣିଲେ ?

ସମାଧାନ :

ମଧୁ କିଣିଲା	୧ ଲି.	୨୫୦ ମି.ଲି.
ଯଦୁ କିଣିଲା	+ ୧ ଲି.	୭୫୦ ମି.ଲି.
ରାଧୁ କିଣିଲା	+ ୨ ଲି.	୬୦୦ ମି.ଲି.

ମୋଟ କ୍ଷୀରର ପରିମାଣ = ୧ଲି. ୨୫୦ମି.ଲି. + ୧ଲି. ୭୫୦ ମି. ଲି.+ ୨ଲି. ୬୦୦ମି.ଲି.

= ୧ଲି. + ୧ଲି. + ୨ଲି. + ୨୫୦ମି.ଲି. + ୭୫୦ମି.ଲି. + ୬୦୦ମି. ଲି.

= ୪ଲି . + ୧୬୦୦ମି.ଲି.

= ୫ଲି . + ୬୦୦ ମି.ଲି. = ୫ଲି. ୬୦୦ ମି.ଲି.

ଉଦାହରଣ - ୩

ଜଣେ ଦୋକାନୀ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଟିଣରେ ୧୬ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି. କିରୋସିନି ଥିଲା । ସେଥିରୁ ଦୋକାନୀ ୭ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି. କିରୋସିନି ବିକ୍ରି କରିସାରିବା ପରେ ଟିଣରେ ଆଉ କେତେ କିରୋସିନି ରହିଲା ?

ସମାଧାନ : -

୧୬ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.	୧୫ ଲି. ୧୨୫୦ ମି.ଲି.	
- ୭ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି.	- ୭ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି.	
	____ଲି.______ମି.ଲି.	

(ଏଠାରେ ୧୬ ଲି. ରୁ ୧ ଲି. ନେଇ ତାକୁ ୧୦୦୦ ମି.ଲି. କରାଗଲା ଓ ୨୫୦ ମି.ଲି. ସଙ୍ଗେ ମିଶାଇ ସିଧାସଳଖ ୧୨୫୦ ମି.ଲି. କରାଗଲା ଓ ଲିଟର ଘରେ ୧୫ ଲି. ରଖାଗଲା)

ଜାଣିଛ କି ?

ତରଳ ପଦାର୍ଥ ମାପିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ମାପର ପଳା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ୫ମି.ଲି., ୧୦ମି.ଲି., ୨୦ ମି.ଲି., ୫୦ ମି.ଲି., ୧୦୦ ମି.ଲି., ୨୦୦ ମି.ଲି., ୫୦୦ ମି.ଲି. ୧ ଲିଟର ମାପର ପଳା ତୁମେ ଦୋକାନରେ ଦେଖିପାରିବ । ତୁମ ଘର ପାଖରେ ଥିବା ଦୋକାନକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ କେଉଁ କେଉଁ ମାପର ପଳା ଅଛି ବୁଝ ।

ପେଟ୍ରୋଲ ଟାଙ୍କିରେ ପେଟ୍ରୋଲକୁ କିପରି ମାପି ଦିଆଯାଏ ଦେଖିଛ କି ?

ପେଟ୍ରୋଲକୁ ଲିଟର ମାପ ପାତ୍ରରେ ମାପକରି ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ । ପେଟ୍ରୋଲ ଖୋଲା ରହିଲେ ତାହା ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବାଷ୍ପହୋଇ ଉଡ଼ିଯାଏ । ଏଣୁ ପେଟ୍ରୋଲକୁ ଯନ୍ତ୍ରରେ ମାପିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ

୧. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ୩ ଲିଟର ୪୫୦ ମି.ଲି
+ ୫ ଲିଟର ୭୫୦ ମି.ଲି
୮ ଲିଟର ☐ ମି.ଲି
= ୮ ଲି. + ୧୦୦୦ ମି.ଲି + ☐ ମି.ଲି.
= ୮ ଲି. + ☐ ଲି. + ☐ ମି.ଲି.
= ☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି

(ଖ) ୫ ଲି. ୭୦୦ ମି.ଲି.
+ ୮ ଲି. ୬୫୦ ମି.ଲି.
☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି
= ☐ ଲି. + ☐ ମି.ଲି + ☐ ମି.ଲି
= ☐ ଲି. + ☐ ଲି. + ☐ ମି.ଲି
= ☐ ଲି. + ☐ ମି.ଲି

(ଗ) ୪ ଲି. ୭୦୦ ମି.ଲି.
+ ୩ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି.
+ ୯ ଲି. ୮୦୦ ମି.ଲି.
☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.
= ☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.

(ଘ) ୧୦ ଲି. ୫୫୦ ମି.ଲି.
+ ୨୦ ଲି. ୭୫୫ ମି.ଲି.
+ ୨୦ ଲି. ୩୩୦ ମି.ଲି.
☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.
= ☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.

(ଙ) ୪ ଲି. ୮୫୦ ମି.ଲି. + ୩ ଲି. ୪୫୦ ମି.ଲି.
= ଲି. + ମି.ଲି.
= ଲି. + ମି.ଲି. + ମି.ଲି
= ଲି. + ଲି. + ମି.ଲି.
= ଲି. + ମି.ଲି.

୨. ହିସାବ କରି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(ଗ) ୨୦ ଲିଟର ୧୨୦ ମି.ଲି

− ୧୫ ଲିଟର ୫୦୦ ମି.ଲି

= ୧୯ ଲି. + ☐ ଲି. + ୧୨୦ ମି.ଲି.

− ୧୫ ଲି. + ୫୦୦ ମି.ଲି.

= ୧୯ ଲି. ☐ ମି.ଲି.

− ୧୫ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି.

☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.

(ଘ) ୩୪ ଲି. ୫୩୫ ମି.ଲି.

− ୧୨ ଲି. ୮୫୦ ମି.ଲି.

= ୩୩ ଲି.+ ☐ ଲି.+ ☐ ମି.ଲି.

− ୧୨ ଲି. ୮୫୦ ମି.ଲି.

☐ ଲି. ☐ ମି.ଲି.

୩. ହିସାବ କରି ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଥିଲା	ମିଶିଲା	ମୋଟ ହେଲା
୫ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.	୧୦ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି.	୧୫ ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି.
୧୨ ଲି. ୫୭୫ ମି.ଲି.	୩ ଲି. ୧୨୫ ମି.ଲି.	
୧୮ ଲି. ୯୦୦ ମି.ଲି.		୨୫ ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି.
୯ ଲି. ୨୭୫ ମି.ଲି.		୧୨ ଲି. ୮୦ ମି.ଲି.
୪ ଲି. ୭୩ ମି.ଲି.	୩ ଲି. ୨୮୦ ମି.ଲି.	
୮ ଲି. ୫ ମି.ଲି.	୨ ଲି. ୨୭ ମି.ଲି.	

୪. ଗୋଟିଏ ଟିଣରୁ ଗୀତା ୩ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି. ଓ ମିତା ୨ ଲି. ୪୦୦ ମି.ଲି. କିରୋସିନି ନେଲେ । ଟିଣରେ ବଳକା ୩ ଲି. ୧୦୦ ମି.ଲି. କିରୋସିନି ରହିଲା । ସେହି ଟିଣରେ କେତେ କିରୋସିନି ଥିଲା ?

୫. ଗୋଟିଏ ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ବୋତଲରେ ୨ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି. ପାନୀୟ ଥିଲା। ସୁର ୧ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି. ଧରୁଥିବା ଏକ ବୋତଲରେ ପୂରା ବୋତଲ ପାନୀୟ କାଢ଼ି ନେଲା। ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ବୋତଲରେ ଆଉ କେତେ ପାନୀୟ ରହିଲା ?

୬. ଚିତ୍ର ଦେଖି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ।

୧୦ଲିଟର ୩୫୦ମି.ଲି.

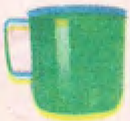
୧ଲିଟର ୫୦୦ମି.ଲି.

୩ ଲିଟର

୨୫ଲିଟର ୬୫୦ମି.ଲି.

୪ଲିଟର ୭୫୦ମି.ଲ.

(କ) ବାଲ୍‌ଟି ଓ ହାଣ୍ଡିରେ ମୋଟରେ କେତେ ପାଣି ଧରିବ ?

(ଖ) ମଗ୍ ଓ ପ୍ରେସରକୁକରରେ ମୋଟରେ କେତେ ପାଣି ଧରିବ ?

(ଗ) ବେସିନ୍ ଓ ହାଣ୍ଡିରେ ମୋଟରେ କେତେ ପାଣି ଧରିବ ?

(ଘ) ବେସିନ୍ ଅପେକ୍ଷା ବାଲ୍‌ଟିରେ କେତେ କମ୍ ପାଣି ଧରିବ ?

(ଙ) ପ୍ରେସର କୁକର ଓ ମଗ୍‌ରେ ହାଣ୍ଡି ଅପେକ୍ଷା କେତେ କମ୍ ପାଣି ଧରିବ ?

(ଚ) ପ୍ରେସର୍ କୁକର ଓ ହାଣ୍ଡିରେ ବେସିନ୍ ଅପେକ୍ଷା କେତେ କମ୍ ପାଣି ଧରିବ ?

୫. ଗୋଟିଏ ଡ୍ରମ୍‌ରେ ୩୨ ଲି. ୧୨୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ଅଛି। ସେଥିରୁ ରାମ ୮ ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି. ଓ ସୀତା ୧୦ ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ନେଲେ। ତେବେ ଡ୍ରମ୍‌ରେ ଆଉ କେତେ କ୍ଷୀର ବଳକା ରହିଲା ?

୬. ତୁମ ଘରେ ଥିବା ପାଣି ଟାଙ୍କିରେ ୫୦୦ ଲିଟର ପାଣି ଧରେ। ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ତୁମ ଘରେ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ୨୦୦ ଲିଟର, ରୋଷେଇ ଓ ପିଇବା ପାଇଁ ୫୦ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି., ଲୁଗା ସଫା ପାଇଁ ୮୫ ଲିଟର ୭୫୦ ମି.ଲି. ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା। ତେବେ ଟାଙ୍କିରେ ଆଉ କେତେ ପାଣି ବଳକା ରହିଲା ?

୭. ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରେ ସୋରିଷ ତେଲ ,ନଡ଼ିଆ ତେଲ ଅପେକ୍ଷା ୪ଲି. ୩୫୦ ମି.ଲି. ଅଧିକ ଅଛି। ଦୋକାନରେ ୨୦ ଲିଟର ୨୦୦ ମି.ଲି. ସୋରିଷ ତେଲ ଅଛି। ତେବେ ଦୋକାନରେ ସୋରିଷ ତେଲ ଓ ନଡ଼ିଆ ତେଲ ମିଶି କେତେ ଅଛି ?